

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Melding om vedtak

Deres ref./deres dato:
/

Vår ref.:
2015/2235/INFL

Arkivkode:
H22

Dato:
08.12.2015

Høringsuttalelse om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig med særskilt tilrettelagte tjenester - kriterier og ventelister

Fet Formannskap behandlet saken i møte den 30. november 2015 og fattet følgende vedtak:

Fet kommune avgir høringsuttalelse i tråd med oppsummering og konklusjon i saken.

Med hilsen

Ingrid Flesland
kommunalsjef

Kopi til:
Georg Landau
Hilde Gulli
Bettina Caroline Fossberg
Gøril Stensrud

Fet kommune

Sammen skaper vi trivsel og utvikling

Arkivsak: 2015/2235-1

Arkiv:

Dato: 11.11.2015

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ingrid Flesland

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
200/15	Formannskapet	30.11.2015

Høringsuttalelse om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig med særskilt tilrettelagte tjenester - kriterier og ventelister

Rådmannens innstilling:

Fet kommune avgir høringsuttalelse i tråd med oppsummering og konklusjon i saken.

Saksprotokoll i Formannskapet - 30.11.2015

Formannskapets behandling:

Rådmannens innstilling ble vedtatt med 6 stemmer.
1-FrP stemte mot innstillingen.

Formannskapets vedtak:

Fet kommune avgir høringsuttalelse i tråd med oppsummering og konklusjon i saken.

Vedlegg:

Høringsnotat – forslag til lovendringer. Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister.

Bakgrunn for saken:

Fet kommune har mottatt høringsnotat fra Helse og Omsorgsdepartementet (HOD). Forslag til lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, og plikt til å føre ventelister over pleietrengende som venter på plass. Frist for å avgi høringsuttalelse er 7. desember 2015.

Saksutredning:

I Regjeringsplattformen framgår det at Regjeringen vil utrede lovfestet rett til heldøgns pleie og omsorg. Regjeringen foreslår i dette høringsnotatet lovendringer som skal bedre rettsstillingen til pasienter og brukere når det gjelder retten til plass i sykehjem og opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

I høringsnotatet er det foreslått følgende lovendringer:

- Retten til sykehjemsplasser eller opphold i tilsvarende bolig særskilt for heldøgns tjenester presiseres i pasient og brukerrettighetsloven. Det vil etter forslaget framgå klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse og omsorgstjenester. Behandlende leges vurderinger/erklæring/epikrise etc. skal vektlegges i den helse og omsorgsfaglige vurderingen som kommunen foretar og være en del av beslutningsgrunnlaget.
- Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig og foreslår hjemmel for å gi slike nasjonale kriterier. Regjeringen er i ferd med å igangsette et forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten. En del av forsøket innebærer at Helsedirektoratet skal utvikle nasjonale tildelingskriterier. Forsøket skal etter planen være gjennomført i løpet av første halvdel av 2019. Regjeringen mener slike nasjonale kriterier vil bidra til økt kvalitet og likeverdige tjenester.
- Inntil nasjonale kriterier er på plass foreslår Regjeringen at pasient og bruker gis rett til vedtak dersom vedkommende oppfyller kommunale kriterier for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Kommunen skal i forskrift fastsette kriterier ut fra lokale behov og tjenestetilbud. Kommunen skal føre ventelister over brukere som venter på langtidsplass. Kommunens forskrift skal også regulere hvordan kommunen skal følge opp personer som står på venteliste. Kommunene har ansvar for å sørge for kommunale helse og omsorgstjenester. Kriteriene må etter forslaget være tydelige ovenfor egne innbyggere på hvilke tjenester som kan forventes i egen kommune.

Med dette ønsker regjeringen å styrke rettighetene til omsorgstrengende i praksis. Dette forslaget vil forplikte kommunene i sterkere grad enn i dag å innfri de pliktene de har. Det vil tydeliggjøre at alle med omsorgsbehov skal få en vurdering om rett omsorgsnivå som ikke er knyttet til kommunens kapasitet der og da. Gjennom åpenhet om både kriterier for tildeling og ventelister vil regjeringen med forslaget legge et sterkere press på kommunene.

Kommentar til høringsnotat:

I høringsnotatet er følgende lovendring foreslått *«pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige forsvarlige helse og omsorgstjenester.»* Rettigheten skal fremkomme klart av lov.

Slik dagens situasjon er mener Fet kommune at denne rettigheten allerede er forankret i gjeldende lovverk, pasient og brukerrettighetsloven §3-1, pasientenes og brukernes rett til medvirkning. Helse og omsorgstjenesteloven kap. 3 om kommunens ansvar for helse og omsorgstjenester og kap. 4 om krav til forsvarlighet, pasientsikkerhet og kvalitet.

Som det framgår av nevnte lov har kommunen plikt til å rådføre seg med pasienten når vedtak om tjenester fattes. Behandlende leges uttalelser er sentrale. I noen tilfeller vil det være aktuelt å innhente opplysninger fra andre leger i tillegg, for å belyse saken så godt som mulig. Om det etter vurdering konkluderes med at eneste forsvarlige tjeneste er tilbud om plass på sykehjem, er kommunen av den oppfatning at *«krav om plass i sykehjem»* allerede er ivaretatt i lovverket. Forsvarlighetsprinsippet i eksisterende lovverk pålegger kommunene å tilby institusjonsplass når dette er den tjenesten som sikrer pasienten forsvarlige tjenester.

Forslaget omtaler også betydningen av behandlende leges uttalelse/erklæring/epikrise etc. som grunnlag for å beslutte/fatte vedtak om nivå på tjeneste. Forvaltningsloven §17 beskriver forvaltningsorganets utredningsplikt: *«Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig»* Uttalelse fra lege/erklæring/epikrise etc. vil alltid være et av flere grunnlagsdokumenter for å fatte vedtak, og presiseringen synes unødvendig.

Det framkommer av lovforslaget at behandlende leges vurdering skal vektlegges. Dette synes noe unyansert. Dersom behandlende lege skal ha mulighet til å overprøve kommunens beslutning, vil lovforslaget måtte forutsette at behandlende lege har svært god kunnskap om kommunens organisering av tjenestetilbudet. Det må være kommunens forvaltning / tildelingsenhet som har avgjørelsesmyndigheten.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Regjeringen mener at slike kriterier vil bidra til økt kvalitet og mer likeverdige tjenester. Nasjonale tildelingskriterier kan være et godt hjelpemiddel for å sikre likeverdige tjenester. De fleste kommunene har allerede pr. i dag lokale retningslinjer for tildeling av plass i sykehjem, eller tilsvarende bolig, basert på lokale forhold og lokal organisering av tjenestene. Retningslinjene vektlegger hjemmetjenester opp mot vektlegging av sykehjemsplasser. Nasjonale kriterier synes noe unødvendige og må evt. utformes som minimumskriterier som kan være retningsgivende for kommunale kriterier.

Ventelister på tildelt plass i sykehjem eller lignende bolig kan synes positivt med tanke på at kommunen får god oversikt over behov for sykehjemsplass eller tilsvarende bolig. Fet kommune mener imidlertid at ventelister utfra faste kriterier må unngås. Pasient / bruker som har fått vedtak om plass i sykehjem eller tilsvarende bolig har etter en helse og omsorgsfaglig vurdering blitt tildelt slik plass fordi dette er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten / brukeren forsvarlige helse og omsorgstjenester. Da skal vedtaket innfris umiddelbart. For pasient / bruker å få et vedtak om sykehjemsplass eller plass i tilsvarende bolig for så å bli satt på venteliste, er svært lite tilfredsstillende og kan skape forventninger om tjenester som ikke blir innfridd.

Oppsummering og konklusjon:

Fet kommune ser ikke behov rettighetsfesting av opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig - særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester- kriterier og ventelister. Rettighetene er ivaretatt i gjeldende lovverk. Ytterligere rettighetsfesting kan dreie tjenestene fra bruk av hjemmetjenester og målet om å bo lengst mulig hjemme, til sykehjemsplasser og boliger særskilt til rettelagt for heldøgns tjenester.

Det er uheldig for den enkelte å få et for høyt omsorgsnivå slik at egenmestring ikke stimuleres. Kommunen er gjennom dagens lovverk allerede forpliktet til å yte heldøgns tjenester der det er nødvendig, og ser ikke at forslaget fra regjeringen skal innebære en vesentlig endring av rettighetene til pasientene/brukerne

Fet kommune anbefaler ikke nasjonale kriterier, de vil ikke kunne ta høyde for lokale forhold. Alle søknader blir behandlet individuelt og skjønnsmessige vurderinger blir hensyntatt. Nasjonale kriterier vil også være med på å innskrenke kommunens selvstyre i utøvelsen av helse og omsorgstjenester.

Ventelister innebærer økt byråkrati og kan skape forventninger som kommunen ikke kan innfri.

Uttalelse / erklæring / epikrise etc. fra lege vektlegges allerede i Fet. Det vil være uheldig om behandlende leges vurdering skaper en forventning om at en lege kan «bestille» opphold uten inngående kjennskap til pasient / brukes hjemmesituasjon, boforhold, tilretteleggingsmuligheter, nettverk og andre ressurser.

Fet kommune støtter ikke en rettighetsfesting og heller ikke en innføring av nasjonale kriterier og ventelister.

RÅDMANNEN I FET

Trine Myrvold Wikstrøm
(sign)